

N A M A Z

Svrha stvaranja čovjeka, prema islamu, je da on treba obožavati Allaha. Allah kaže u Časnom Kur'anu:

Ja nisam stvorio džine i ljude osim da Me obožavaju. (51:57)

Obožavanje znači potpuna pokornost Allahovim naredbama. Časni Poslanik Muhammed s.a.v.s. je donio poruku od Boga i objasnio sve naredbe koje se tiču religije islama.

Islam ima pet isalmskih šartova koje musliman treba da obavlja. Oni su poznati kao pet temelja islama ili pet stubova islama.

Prvi stub je nazvan *kelimei šehadet*, očitovanje islamske vjere, tj. ja svjedočim da nema drugog Boga osim Allaha i da je Muhammed božiji rob i božiji poslanik.

Drugi stub je nazvan *namaz*, tj klanjanje pet dnevnih namaza

Treći stub je nazvan *post*, tj post za mjesec ramazana (ustezanje od jela pića i drugih užitaka)

Četvrti stub je nazvan *zekat*, jedna forma poreza (prilog, doprinosa) koji muslimani koji imaju sredstva plaćaju godišnje u gotovini ili rodnom, i troši se za dobrotvorne svrhe spomenute u Časnom Kur'anu.

Peti stub je nazvan *hadž*, tj da se obavi hodočašće Kabi u Meki najmanje jedanput u toku života jednog muslimana

Od svih vjerskih obaveza, islam je najveću važnost dao instituciji namaza. Svakom muslimanu je naređeno da obavlja namaz pet puta dnevno. Pored pet obaveznih namaza, postoje druge vrste namaza koji su dobrovoljni.

Musliman uzima duhovnu stranu života toliko ozbiljno koliko ovosvjetska osoba uzima njegovu materijalnu stranu. Kao što su zrak i voda neophodni za naš fizički život, isto tako mi ne možemo preživjeti duhovno bez obavljanja namaza ili molitve redovno u različitim dijelovima dana.

Namaz ili molitvu sačinjavaju razne poze, tj stajanje se zove *kijam*, saginjanje je nazvano *ruku*, padanje licem na tle je nazvano *sedžda* i sjedenje je nazvano *k'adah*. U toku svake propisane poze, treba da se uče fraze. Ove fraze su na arapskom, i od svakog muslimana se traži ne samo da zapamti ove fraze nego isto tako da zna njihovo značenje na svome jeziku tako da klanjač zna šta govori svom Gospodar u toku namaza.

OBAVEZA OBAVLJANJA NAMAZA

Namaz na propisani način je obaveza za svakog muslimana zdravog razuma. Što se tiče djece, za njih to nije obaveza dok ne stignu do određenih godina. Međutim, to zahtijeva neprestalan napor i nagovaranje da djeca dođu do stepena kad počnu redovno obavljati svoje namaze na način propisan za namaz. Zato je za djecu neophodna odgovarajuća obuka i obrazovanje. Iz ovog razloga je Časni Poslanik s.a.v.s. odredio da kad djeca stignu do sedme godine, roditelji treba da ih nalažu da budu redovni u svojim namazima i kad stignu starost od deset godina, oni moraju da obavljaju namaz redovno.

Jedanput kad djeca stignu godine zrelosti, za njih postaje obaveza da obavljaju namaz. Na tom stepenu, ni jedan pojedinac niti vlada nema pravo da ih prisiljava na namaz, jer namaz obavljen pod prisilom ne znači ništa. On mora da bude obavljen drage volje. Stvar stoji

između te osobe i njegovog Gospodara. Zato je dužnost svakog i svih roditelja muslimana da svoju djecu pripreme za namaz od ranih godina. Nadalje, visoko je važno za njih da se mole Svemogućem Bogu da njihova djeca postanu redovna u namazima. Božija pomoć se traži zato što je ovo ogroman zadatak.

U Kur'anu je spomenuto da je tokom života hazret Ismail a.s. savjetovao članove svog kućanstva da redovno obavljaju svoje namaze. Često vidimo da u kućama gdje stariji obavljaju svoje namaze redovno, djeca prirodno počnu da oponašaju kretnje svojih starijih i tako postanu redovni u svojim namazima. Međutim, kad djete stigne do sedam godina starosti, treba ga učiti odgovarajućem metodu klanjanja. On treba da bude podstaknut da se pridruži namazu i ako je moguće, treba da bude nagovoren da se pridruži roditeljima u džamiji. Ovo će u djetetu razviti sklonost ka namazu, i osigurat će naviku klanjanja u budućim generacijama. Roditelju ili staratelju je, međutim, odobreno da donekle bude strog sa djecom između 10 i 12 godina, ako oni postanu lijeni u obavljanju namaza. Ovo ne znači da oni treba da se tretiraju grubo ili da budu kažnjeni, nego treba da budu upozoreni do istog stepena kako ih roditelji upozore kad propuste da odu u školu. Međutim, kad djeca stignu do 12 godina starosti, oni treba da shvate da su njihovi roditelji ispunili svoju dužnost i od tog vremena, stvar je između njih i Boga, Kojem su odgovorni. Ovo ne znači da oni ne treba da budu nasavjetovani ili upozoreni jer što se tiče toga da ih savjetujete, to može trajati cijeli život, ako je potrebno. Ovo je samo elemenat strogosti koji se završava kad dijete stigne do 12 godina starosti,. Kao što je ranije spomenuto, hazret Ismail a.s. je posvojio isti metod ljubavi i blagog ubjeđivanja sa članovima svog kućanstva. Časni Poslanik Muhammed s.a.v.s. je odrasle u svojoj porodici tretirao na isti način. Preneseno je da bi on zvao svoju kćer hazreti Fatimu i svog zeta hazreti Aliju r.a. da ih probudi za fedžr (sabah) namaz.

VAŽNOST NAMAZA

Salat ili propisana molitva je bila spomenuta u Kur'anu kao neophodna karakteristika istinskog vjernika. Časni Kur'an kaže:

Ovo je Knjiga u koju nema sumnje; upućuje bogobojazne, koji vjeruju u nevidljivo i obavljaju namaz, i udjeljuju od onoga što im Mi dajemo; . (2:3-4)

Namaz, *salat* pomaže nam da se oslobodimo grijeha; naklanja nas više i više prema Bogu i lijepim stvarima i tako nas postepeno čisti. Ali ovo nije kraj. Namaz (molitva) čini mnogo više od ovog. Ona čovjeka dovodi bliže njegovom Stvoritelju. Klanjač nastoji da oponaša Boga u Njegovim najizvrsnijim atributima i neprestalno je preobražen od niske i ovosvjetske osobe do visoko plemenitog i dostojanstvenog Božijeg sluge. Časni Kur'an spominje ovu prepoznatljivu odliku *salata* ovim riječima:

Ti uči Knjigu koja je tebi objavljena, i obavljaj namaz. Zaista, namaz zaustavlja od sramotnih i ružnih stvari, a spominjanje Allaha zaista je najveće od svih (spominjanja). A Allah zna šta vi radite. (29:46)

Namaz je zaista siguran i dobro oprobani recept za čistoću srca i duše. Kroz namaz smo jedino u stanju osnovati živi odnos sa Allahom. Kur'an kaže:

Zaista, oni koji čitaju Allahovu Knjigu i obavljaju namaz i troše tajno i javno od onog što smo im Mi dali mogu se nadati trgovini koja nikada neće propasti; da ih On nagradi u potpunosti (prema njihovoj sposobnosti), i čak im uveća iz Svoje blagodati. On, zaista, najviše prašta (i) najviše cijeni.. (35:30-31)

Prema Časnom Poslaniku s.a.v.s., namaz je vrhunac duhovnog života vjernika. To je najviša forma obožavanja Boga. Dalje je preneseno da je Časni Poslanik s.a.v.s. rekao:

Namaz (molitva) vjernika dovodi u zajedništvo sa njegovim Gospodarom.

Morate shvatiti da iskrena molitva nikada nije uzaludna. Ponekad, duboki duhovni doživljaj snažne Božije ljubavi donese suze u očima. Ponekad, jedno blaže zadovoljstvo ljubavi ispunjava srce sa oplemenjenom srećom. Ovi doživljaji su znakovi da je molitva živa, puna značenja i plodna. Inače, samo obavljanje formalnosti nije dovoljno da koristi čovjeku. To bi bilo poslušnost naredbe bez čovjekovog srca u tome. Iz tog razloga je visoko neophodno da svaki početnik treba da ima ovaj cilj pred sobom i uvijek nastoji da učini da njegovi namazi (molitve) se pokažu da su žive.

Salat (namaz) spaja (sjedinja) sve oblike i stepene izražavanja poniznosti i pokornosti. Klanjač stoji u redovima i uljudno iza Imama.

Svi klanjači koji su poredani iza imama moraju slijediti njegove kretnje na njegov poziv. Poziv za svaku kretnju je *Allahu ekber* osim kad se imam uspravi iz položaja *ruku* tj sagetog položaja, kad umjesto da kaže *Allahu ekber*, on kaže *semi Allahu limen hamideh* što znači 'doista Bog sluša one koji Ga hvale'. Na ovaj poziv se, svi sljedbenici također ispravljaju a ruke su im ispružene uz bok, govoreći *Rabbena ve lekel hamd hamden kesiren tajjiben mubareken fih*.

Iskrenost i poniznost su neophodnost molitve. Allah naređuje vjernicima:

Zaista, vjernici su uspjeli, oni koji su ponizni u svojim namazima,

(23:2-3)

Časni Poslanik s.a.v.s. je rekao: *Ni jedan Allahov sluga ne ponizi sebe u ime Allaha, a da Allah kod toga ne uzrokuje (izvrši) njegovo uzdizanje (raf'a)*. *Raf'a* je arapska riječ koja znači 'uzdići'. Ovo ne znači da će ga Allah uzdići tjelesno prema nebu. Naravno to znači da će Allah uzdići njegov status pred Njim.

Istinska poniznost se jedino može postići mentalnom koncentracijom na Allahove atribute. Kad Njegova neizmijerna uzvišenost padne na nekoga, on nema izbora nego da bude ponižen.